herpy

GEKKOER

Bauer's chameleon gecko

Eurydactylodes agricolae

Eurydactylodes agricolae er en lille, slank klatrer fra skovene i det nordvestlige Ny Kaledonien med oliven- til mosgrøn, kornet skælhud og gule aftegninger ved munden og på lemmerne. Den tåler varme dårligt, men er ikke svær at holde i et køligt, fugtigt og tæt beplantet terrarie.

Familie: Diplodactylidae Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**5-6 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag og skumring**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**18-24 °C**
Temperatur, nat	**16-20 °C**
Luftfugtighed	**60-90 %**
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter og færdigfoder**
Holdes	**Enkeltvis, parvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**18-36 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Kuld pr. år	**5-7**
Inkubation	**60-120 dage** ved 22-25 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Næsten truet (NT)**

Arten er ikke opført på CITES eller i bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen CITES-papirer ved køb, salg eller indførsel. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav. Arten er vurderet som næsten truet (NT) af IUCN. Spørg sælgeren, om dyret er opdrættet, og få herkomsten bekræftet.

Om arten

Eurydactylodes agricolae er en af fire arter i slægten *Eurydactylodes*, som kun findes på Ny Kaledonien. Den er lille og slank, og voksne dyr bliver op til 6 cm fra snude til kloak. Med hale bliver den omkring 10 cm. Skællene giver huden et ru, kornet udseende. Farven er oliven- til mosgrøn med iøjnefaldende gule aftegninger ved munden og på for- og baglemmerne, og der kan sidde mørkegrønne bånd hen over ryg og hale.

Arten blev beskrevet i 2001 af Friedrich Wilhelm Henkel og Wolfgang Böhme efter dyr fra et sted ca. 20 km nord for Koumac. Artsnavnet *agricolae* hædrer den amerikanske herpetolog Aaron M. Bauer: Bauer betyder landmand på tysk, og på latin bliver det til *agricola*. Arten er tidligere blevet forvekslet med *Eurydactylodes vieillardi*. I dag står den som næsten truet (NT) på IUCN's rødliste.

I terrarier er arten langt mindre almindelig end *Correlophus ciliatus* og *Rhacodactylus auriculatus*. Den er hurtig og skrøbelig, og selv om den kan vænne sig til rolig håndtering, er den først og fremmest et dyr at se på. Levealderen er ikke kendt med sikkerhed. Et skøn er 10-15 år, og en hun er blevet mindst 14 år. Halen vokser ikke ud igen, hvis den tabes. Det er erfaring fra fangenskab og ikke videnskabeligt beskrevet, men det er en god grund til aldrig at gribe fat i halen.

Udbredelse og levested

Eurydactylodes agricolae findes kun på hovedøen Grande Terre i Ny Kaledonien i det sydvestlige Stillehav. Arten kendes fra den nordvestlige del af øen, og typelokaliteten ligger ca. 20 km nord for Koumac. De registrerede fund ligger i samme område, mellem ca. 19,7 og 20,8 grader sydlig bredde.

Udbredelsen er altså lille. Præcise grænser og bestandens størrelse er ikke kendt. IUCN vurderer arten som næsten truet.

> **Oprindelig udbredelse:** Ny Kaledonien.

LEVESTED

Eurydactylodes agricolae lever i træer og buske i skov og krat op til omkring 1.000 meters højde. Slægten lever i fugtig regnskov fra lavland til mellemhøjde og i tæt maki, det tætte buskkrat, der er udbredt på Ny Kaledonien. Her sidder dyrene på tynde grene, slyngplanter og brede blade, typisk et par meter over jorden.

Skovene er fugtige med tæt løv, som gekkoen bruger som skjul, og dens farver gør den svær at få øje på mellem bark, lav og blade. Præcise tal for temperatur og luftfugtighed i naturen er ikke offentliggjort, så anbefalingerne for terrariet bygger på erfaringer fra fangenskab.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Et voksent eksemplar af *Eurydactylodes agricolae* eller et par kan holdes i et terrarie på mindst 30 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde), og højere er altid bedre. Højden er vigtigere end bundarealet, fordi arten lever i træerne og klatrer meget. En trio har godt af lidt mere plads. Ungdyr trives bedst i små, enkle plastbokse, hvor du let kan holde øje med foder, afføring og hudskifte.

Indret med mange tynde grene og slyngplanter i forskellige højder, flade stykker korkbark og små korkrør, som gekkoen kan gemme sig bag. Tæt beplantning er vigtig, enten med levende planter som pothos, bromelier og små figenplanter eller med kunstige. Korkbark hjælper også ved hudskifte. En bund af jord, kokosfibre og fin orkidébark med et lag blade øverst fungerer godt og kan gøres bioaktiv, mens køkkenrulle er nem at holde ren til unger og i karantæne.

Terrariet skal have god ventilation med fint net, fordi dyrene er meget små og kan slippe ud gennem sprækker, man knap kan se. Tjek låg, samlinger og ventilationsflader grundigt, og vælg gerne et låg med lås.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Karantæne og hygiejne

TEMPERATUR

Eurydactylodes agricolae kommer fra skove med moderat temperatur og tåler varme dårligt. Hold 18-24 °C om dagen, og dyrene klarer sig godt ved almindelig stuetemperatur. Om natten må temperaturen gerne falde til 16-20 °C. Der er ikke brug for et varmested, og terrariet må gerne have nogenlunde samme temperatur overalt.

Undgå længere perioder over 25-26 °C. Mere end 26 °C giver stress, og temperaturer omkring 28 °C eller derover kan være dødelige. Det er erfaring fra fangenskab og ikke videnskabeligt dokumenteret. Sæt terrariet langt fra vinduer og varmekilder, og hold øje med temperaturen i varme perioder, evt. med en ventilator i rummet.

Falder stuetemperaturen om vinteren under 16 °C om natten, kan en svag varmemåtte på siden, styret af en termostat, hjælpe. Brug aldrig varmepærer eller spotlamper. Mål med et digitalt termometer, gerne på flere steder i terrariet.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden hos *Eurydactylodes agricolae* skal være moderat til høj og svinge i løbet af døgnet. Sigt efter 60-70 % i dagtimerne og 80-90 % efter sprøjtningen om aftenen. Sprøjt væggene og planterne med en fin tåge, så gekkoen kan drikke dråberne, og lad terrariet tørre delvis op mellem hver sprøjtning. Konstant våde forhold giver luftvejsinfektioner, mug og bakterier.

Gekkoen drikker mest dråber fra blade og vægge, men en meget lav skål med frisk vand, der skiftes dagligt, er en god ekstra sikkerhed. Skålen skal være så lav, at en lille gekko ikke kan drukne i den. Den erstatter dog ikke sprøjtningen, og ungerne skal kunne nå at drikke, hver gang der sprøjtes.

Kan du ikke holde fugten oppe, kan du dække en del af netlåget til, bruge flere levende planter eller sprøjte oftere om vinteren, når centralvarmen tørrer luften. Et hygrometer viser, om rytmen holder.

LYS OG UVB

Døgnrytmen hos *Eurydactylodes agricolae* er uklar: arten beskrives både som nataktiv og som dagaktiv, og den ses ofte sole sig under UVB-lyset. Lys og mørke bør i hvert fald følge en fast rytme, og 10-14 timers dag er en god ramme.

UVB er ikke strengt nødvendigt. Avlsdyr uden UVB har hverken været mindre sunde eller formeret sig dårligere, men et svagt UVB-lys i Ferguson-zone 1 (UV-indeks 0,0-0,7), fx et rør på 2 %, kan også anbefales. Vælger du UVB, så brug et svagt rør over den ene side af terrariet, og sørg for masser af skygge og tæt løv. Giver du ikke UVB, så pudr insekterne med kalk med D3-vitamin.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Grundfoderet for *Eurydactylodes agricolae* er en færdigblandet pulverkost til frugtædende nykaledonske gekkoer, fx fra Pangea, Repashy eller Gecko Nutrition, som røres op til en smidig grød. Server den i en lille skål eller et flaskelåg, fordi dyrene er så små, gerne monteret højt oppe. Undgå kost med meget fedt og kalk, fordi slægten formentlig er følsom over for det. Giv frisk grød hver anden eller tredje dag, og fjern rester efter et døgn.

Levende insekter er ikke strengt nødvendige, men avlsdyrene trives bedre og lægger flere æg, når de får insekter en eller to gange om ugen: frugtfluer og helt små fårekyllinger til unger, små fårekyllinger, dubia-nymfer eller små soldaterfluelarver til voksne. Insekterne må ikke være bredere end afstanden mellem dyrets øjne, for er de for store, ignorerer dyrene dem. Pudr dem med kalk med D3-vitamin, og giv en gang om måneden et multivitamin.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Eurydactylodes agricolae er lille, hurtig og skrøbelig og først og fremmest et dyr at se på. Med tålmodighed kan den vænne sig til kort, rolig håndtering. Giv et nyt dyr 3-4 ugers fred til at falde til, og vent med håndtering, til det spiser roligt. Hold dig lavt over en seng eller sofa, og lad dyret gå frit fra hånd til hånd i stedet for at holde fast.

Tag aldrig fat i halen. Halen vokser ikke ud igen.

Ungdyr holdes bedst alene, fordi de kan slås. Voksne kan holdes enkeltvis, som par eller som en han med en eller to hunner, hvis terrariet er stort nok og har mange skjul. Hold aldrig to hanner sammen. Hunner går som regel fint sammen, men kan nappe i hinandens haler, så hold øje med bid, tabte haler og dyr, der ikke får nok foder. Mere end to hunner til en han giver færre æg.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hos *Eurydactylodes agricolae* ses kønnet først tydeligt, når dyrene er voksne. Hanner har en tydelig hemipenis-bule ved halens rod og fremtrædende, ofte gule og voksagtige porer på lårene. Hunner mangler begge dele. Hos ungdyr er det sværere. Hanner kan få porer allerede efter 2-3 måneder, og erfarne holdere kan da se dem med en lup, men hunner kan have falske porer, der ligner. Hunnernes porer mangler dog den gule, voksagtige prop og sidder samlet i et lille rudemønster i stedet for hele vejen hen over lårene.

Vent med avl, til dyrene er mindst halvandet år gamle, og til hunnen har nået en passende vægt eller har lagt ubefrugtede æg. Kønsmodenheden indtræffer efter 1,5-3 år. For tidlig avl kan give hemipenis-prolaps hos hannen og æglægningsproblemer hos hunnen. Det er sikrest at vente længere.

PARRING

Par eller trioer af *Eurydactylodes agricolae* kan gå sammen hele året, og med god pasning og foder formerer de sig villigt. Avlen følger årstiden: Æglægningen begynder om foråret (februar-april), aftager fra oktober til december og holder pause i de kølige vintermåneder.

En hvileperiode på to til tre måneder med kortere dage (under 12 timers lys) og lidt lavere temperatur, fx 20-22 °C, sætter avlen på pause. Derefter vender man tilbage til normale dage og temperaturer for at få dyrene i gang igen. Ved parringen bider hannen hunnen i nakken, og begge kan give lyd. Hannen kan også dirre med kroppen, hovedet eller halen. Det er normalt. Sætter du en ny han sammen med en hun, så hold øje med, at hun ikke bliver behandlet for hårdt.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen af *Eurydactylodes agricolae* lægger to æg ad gangen og et nyt kuld hver tredje til fjerde uge i sæsonen, i alt omkring 5-7 kuld om året. Tallene er usikre, så regn med variation. Hunnen graver æggene ned, ofte ret dybt, og man kan tit se, hvor hun har gravet.

Stil en æglæggekasse på mindst 10 cm dybde i terrariet, og fyld den med en blanding af halvt tørvemos og halvt vermiculite, som altid er fugtig, men ikke drivvåd. Hunner lægger ofte æg uden for kassen, men det er som regel dårlige æg. Giv hunnen kalk og insekter i hele sæsonen, og hold øje med, at hun ikke taber sig. Æglægningsproblemer, hvor et æg sidder fast, kan ramme hunner med lave kalk- eller fedtreserver og kræver en dyrlæge med erfaring i krybdyr.

INKUBATION

Tag æggene af *Eurydactylodes agricolae* op, og læg dem i en lille beholder med fugtig, men ikke våd vermiculite eller et lignende substrat, fx Pangea Hatch. Åbn låget hver fjerde til syvende dag for at tjekke æggene og skifte luften. Lad ikke mediet tørre ud, og undgå stående vand.

Ved omkring 23-24 °C i et rum klækker æggene efter 70-90 dage. Normalt kræver æggene to til tre måneder, men kan klække efter en måned eller først efter fire. Tallene er altså spredte, men regn med 2-3 måneder ved 22-25 °C. Det er ikke dokumenteret, om kønnet afhænger af temperaturen.

OPDRÆT AF UNGER

Unger af *Eurydactylodes agricolae* passes som de voksne, men med lidt mere omhu. De skal sprøjtes jævnligt, så de kan drikke dråberne, fordi små dyr hurtigt udtørrer. Til gengæld er for våde forhold og dårlig ventilation lige så farligt, fordi det giver luftvejsinfektioner. Sørg derfor for god luftcirkulation, så terrariet kan tørre op mellem sprøjtningerne.

Hold ungerne i små, enkle bokse med køkkenrulle, tynde grene, kunstige planter og et stykke korkbark som hjælp ved hudskifte. Giv dem frisk pulverkost hver anden dag i små portioner og en gang imellem frugtfluer eller helt små fårekyllinger. Hold ungerne enkeltvis, og vej dem jævnligt. Tager en unge ikke på i vægt, bør en dyrlæge med krybdyrerfaring se den hurtigt.

Sundhed og typiske fejl

De fleste problemer hos *Eurydactylodes agricolae* skyldes forkerte forhold. De typiske fejl er:

- For meget varme. Arten er meget varmefølsom, og omkring 28 °C eller mere kan være dødeligt. Hold terrariet køligt og fjernt fra vinduer og varmekilder.
- For lidt fugt og for lidt vand, især hos unger. Det giver dehydrering, hudrester, der sidder fast, og dyr, der ikke trives.
- For fugtigt og for dårlig ventilation. Konstant våde forhold og stillestående luft giver luftvejsinfektioner, mug og bakterier. Lad terrariet tørre op mellem sprøjtningerne.
- Mangel på kalk og D3-vitamin. Det giver knogleskørhed (MBD). Pudr insekterne med kalk, og brug D3 eller svagt UVB, hvis dyret ikke får andet D3.
- Æglægningsproblemer hos hunner med dårlige kalk- eller fedtreserver. Kontakt hurtigt en dyrlæge, hvis en hun er tydeligt syg og ikke får lagt sine æg.
- Tabte haler efter håndtering eller slagsmål. De vokser ikke ud igen.

Et sundt dyr er årvågent, har klare øjne og en fyldig krop uden synlige ribben og hofteknogler. Opsøg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, i længere tid ikke vil spise, er slap eller har uforklarlige pletter eller misfarvning. Små gekkoer bliver hurtigere dårlige end store. Vask altid hænder før og efter, at du har rørt dyr eller terrarie, fordi krybdyr kan bære salmonella.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.